

Redaktör: Marie Sundberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Valdebattens ensidiga fokus på vård, skola och omsorg speglar inte väljarnas värdering. Entreprenörskapsforums undersökning visar att cirka 50 procent av väljarna anser att villkoren för att starta och driva företag borde vara en mer uppmärksam fråga i valrörelsen, skriver professor **Pontus Braunerhjelm**.

Hälften av väljarna saknar näringslivsfrågor i valdebatten

En enkätundersökning som genomfördes i sommar och som ingår i det internationella forskningsprojektet Global Entrepreneurship Monitor, GEM, visar att näringslivsfrågor är viktiga för över hälften av den svenska valmanskåren, att 20 procent av väljarna har övervägt att starta företag men avstått, och att LAS har varit skäl till att knappt 20 procent av befintliga företag valt att inte nyanställa. GEM-studien publiceras i januari 2011.

Företrädare för olika näringslivsorganisationer har klagat på att näringslivsfrågor får ett alldeles för litet utrymme i valdebatten. Enligt gängse syn är det också vård, omsorg och skola som brukar vara de frågor som väljarna prioriterar.

Frikopplingen från näringslivsfrågorna kan synas förvånande eftersom vård, omsorg och skola till största delen är offentligt finansierade och därmed beroende av skatteintäkter som i mångt och mycket kan hänföras till de skattebaser i form av företag och anställda som ett framgångsrikt näringsliv skapar.

Vad anser väljarna själva? Hur viktiga är näringslivsfrågorna? Inom ramen för det internationella forsk-

”Sammantaget framgår att näringslivsfrågor upplevs som högst relevanta av en betydande del av valmanskåren.”

ningsprojektet GEM 2010, som baseras på en omfattande enkät till ett representativt urval av individer i cirka 60 medverkande länder, har Entreprenörskapsforum också ställt kompletterande frågor till de svenska respondenterna, bland annat om företagsklimatets betydelse.

Där framgår att villkoren för att starta och driva företag är en viktig fråga för cirka 50 procent av de tillfrågade, med en viss tyngdpunkt för de äldre åldersgrupperingarna.

Oavsett ålder är det dock en betydligt större andel som anser att frågan är viktig än som anser att den saknar betydelse i valrörelsen.

Av de svarande uppger en femtedel att de har haft egna ambitioner att starta företag under den senaste femårsperioden men valt att inte göra det. Snittet dras ned av de två äldsta åldersgrupperna, 55–64 år och över 65 år.

För resterande åldersgrupper har minst en fjärdedel funderat på att starta företag men avstått. Den högsta andelen, 30 procent, återfinns bland dem som är 25–34 år gamla. Generellt är andelen betydligt större för män än kvinnor. Att en så pass stor andel av väljarkåren har gått i tankar om att starta företag borde i sig borge för att det är en viktig fråga.

Ett skäl till att dessa företagsstarter inte har blivit av är att förhållandevis många fortfarande anser det vara krångligt att starta företag i Sverige. Det är endast hälften så många respondenter som helt håller med om att det är enkelt att starta och driva företag i Sverige jämfört med övriga svarsalternativ.

Regleringar tycks vara ett större hinder för kvinnor än för män för att starta egna företag. Männen anger i större utsträckning skatter som det största hindret. Anledningen till att de avstått från att starta företaget är ofta opreciserad: drygt 80 procent uppger att andra skäl än regleringar, LAS, skatter och arbetsgivaravgifter har påverkat dem i deras beslut.

Underlaget tillåter inte ytterligare precisering av skälen, till exempel huruvida riskerna generellt upplevs som för stora i förhållande till förväntad vinst och arbetsinsats.

Däremot förefaller LAS vara ett betydande hinder för expansion bland dem som redan driver ett företag. Drygt 30 procent av företagarna hävdar att de har övervägt att anställa personal under de senaste fem åren. Andelen är högre för män, 35 procent än för kvinnor, 24 procent.

Nästan en femtedel, 19,2 procent av männen hävdar att har LAS inneburit

att de inte har ökat antalet anställningar medan motsvarande siffra för kvinnor är 14 procent.

Sammantaget framgår att näringslivsfrågor upplevs som högst relevanta av en betydande del av valmanskåren, även om de här har inte rankats gentemot andra policyområden.

Likaså kan noteras att en betydande andel av väljarna har funderat på att starta företag, vilket borde innebära att frågor rörande företagets villkor är väsentliga för dem.

Det kan också tolkas som att det finns en stor latent grupp av potentiella entreprenörer som av någon anledning inte har tagit steget fullt ut till eget företagande.

Det borde vara en angelägen politisk uppgift att förstå varför, och skapa ett näringslivsklimat som innebär att individer vågar ta steget till eget företagande och entreprenörskap.

Pontus Braunerhjelm

professor, internationellt företagande, KTH, vd, Entreprenörskapsforum